

RĪGAS DEKLARĀCIJA

PAR TUBERKULOZI UN TĀS MULTIREZISTENCI

2015. gada 30-31. marts, Rīga, Latvija

Austrumu partnerības ministru konferences par tuberkulozi un tās multirezistenci dalībnieki, kuru vidū ir ministri un augsta līmeņa pārstāvji no ministrijām, kas ir atbildīgas par ES dalībvalstu un Austrumu partnerības partnervalstu iedzīvotāju veselību,

ATZĪMĒJOT, ka tuberkuloze (TB) nav tikai sabiedrības veselības izaicinājums, bet gan krietni plašāks sociāls, ekonomisks, politisks un drošības drauds, kam ir ievērojama saikne ar blakusslimībām un citām veselības problēmām, jo īpaši HIV/AIDS,

ATZĪMĒJOT, ka TB apkarošana nav iespējama, nepievēršoties TB epidēmijas globālajam raksturam, tādējādi ir nepieciešamas globālas investīcijas un sadarbība,

ŅEMOT VĒRĀ vairākus svarīgākos politikas un stratēģijas dokumentus, kas sniedz atbalstu un vadlīnijas TB apkarošanai un ārstēšanai, tostarp Pasaules Veselības organizācijas (PVO) „End TB” stratēģija, kas 2015. gadā aizvieto un pilnveido „Stop TB” stratēģiju, globālais plāns TB apturēšanai 2016-2020. gada periodā, PVO Eiropas reģiona konsolidētais rīcības plāns multirezistentās un pieaugoši zāļu rezistentās TB slimības novēršanai un apkarošanai PVO Eiropas reģionā 2011-2015. gada periodā, tuberkulozes apkarošanas rīcības plāns PVO Eiropas reģionā 2016-2020. gada periodā, 2008. gada ECDC Pamatplāns tuberkulozes apkarošanai Eiropas Savienībā un 2007. gada Berlīnes deklarācija par tuberkulozi,

ŅEMOT VĒRĀ, ka PVO Eiropas reģions uzņemas gandrīz ceturto daļu MDR-TB slimības globālā sloga, un ka saslimstības līmenis daudzās Eiropas reģiona valstīs ir satraucošs,

APZINOTIES, ka TB un MDR-TB ir arī starpvalstu veselības drauds globalizētajā pasaulē, kur kopumā iedzīvotāju mobilitāte palielinās,

APZINOTIES, ka valsts līmeņa politikā un rīcības praksē ir vieta būtiskiem īstenoto programmu uzlabojumiem attiecībā uz TB apkarošanu un ārstēšanu valstīs, kuru pārstāvji piedalās Konferencē,

APZINOTIES, ka mērķtiecīgas slimības apkarošanas stratēģijas ieviešana ir efektīvākais ierocis TB izplatības kontrolēšanai, un ka efektīvai TB apkarošanai un ārstēšanai ir nepieciešama inovatīvu un visaptverošu veselības aprūpes un sociālo metožu un stratēģiju ilgtspējīga pielietošana, kas ietver pacientu specifisko vajadzību noteikšanu, individuālu pieeju medicīniskās aprūpes ietvaros un īpaši apmācītus medicīnas speciālistus, kas ir atvērti sadarbībai ar pacientiem,

APZINOTIES, ka kopumā augošā valstu ieņēmumu līmeņa rezultātā un, ņemot vērā izmaiņas pretendēšanai uz Globālā fonda finansējumu, piekļuve starptautiskajam finansiālajam atbalstam TB programmu īstenošanai Eiropas reģionā strauji samazinās,

APZINOTIES nepieciešamību palielināt TB pētniecībai un inovācijām paredzēto finansējumu jaunu TB un M/DR-TB apkarošanas rīku un paņēmieni radīšanai, un ņemot vērā to izmaksu rentabilitāti,

Ar šo ir vienojušies:

- (1) Īstenot „End TB” stratēģiju un darīt maksimāli iespējamo, lai 2025. gadā, salīdzinot ar 2015. gada rādītājiem, TB pacientu mirstību samazinātu par 75%, savukārt saslimstību ar TB samazinātu par 50%, tādējādi panākot TB kā sabiedrības veselības problēmas izbeigšanu Konferences dalībvalstīs, īstenojot ilgtspējīgus reaģēšanas pasākumus, kas tiks ieviesti veselības sistēmās un ietvers visas ieinteresētās puses, kā arī sniedzot atbalstu TB apkarošanā un kontrolē globālā līmenī.
- (2) 2015. gada maijā Rīgā sasaukt gaidāmo Austrumu partnerības samitu, lai izrādītu atbalstu šai iecerei.
- (3) Pēc nepieciešamības nospraust mērķi un palielināt vietējo finansējumu, veidojot vairāk uz pacientiem vērstu veselības aprūpi ambulatorā līmenī, tādējādi izvairoties no slimības pārnesanas slimnīcas telpās, un nodrošināt atbilstošu pacientu izglītošanu, jo īpaši sociāli neaizsargātajai sabiedrības daļai.
- (4) Stiprināt darbu ar sabiedrības neaizsargātajām grupām, kurām sociālais atbalsts ir svarīgs, nodrošinot starpnozaru sadarbību, tostarp TB reaģēšanas plāna veidošanu, īstenošanu un pārraudzību, kā arī pakalpojumu sniegšanu valsts līmenī, pievērst uzmanību pilsoniskajai sabiedrībai un ietekmētajām sabiedrības grupām.
- (5) Sadarboties starpvalstu risku novērtēšanas pasākumu ietvaros saistībā ar tuberkulozes izplatīšanos, un turpināt pacientu aprūpes uzlabošanu reģionā, ieviešot valstu starpā divpusējus rīcības mehānismus un īstenojot kopīgas aktivitātes.
- (6) Stiprināt un oficiāli noformēt reģionālo sadarbību TB un MDR-TB apkarošanai augstākajā politiskajā līmenī dažādu nozaru ietvaros, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijās un kopienās.
- (7) Stiprināt sadarbību pētniecības un attīstības procesu ietvaros jaunu rīku izstrādē un sekmēt inovatīvas metodes pacientu TB apkarošanai un ārstēšanai.
- (8) Nodrošināt, lai TB apkarošanai ir pieejami atbilstoši vietējie resursi, jo īpaši valstīs, kas atrodas pārejas periodā no fondu finansētām aktivitātēm.
- (9) Pievērsties ciešai šajā Deklarācijā izklāstīto darbību pārraudzībai un novērtēšanai.
- (10) Paužot gandarījumu par pārbaudītajām vērtībām, kas gūtas pirmajā Austrumu partnerības ministru konferencē par tuberkulozi un tās multirezistenci, kas izvērtās kā forums dziļākam politiskam atspoguļojumam tematiskā līmenī saistībā ar sadarbību Austrumu partnerības ietvaros, konferences dalībnieki ir apņēmušies regulāri tikties, lai izvērtētu progresu attiecībā uz iepriekš minētajām darbībām un izrunātu papildu nepieciešamos pasākumus.